

INGLIZ TILI YOZUVDA TEZ-TEZ UCHRAYDIGAN XATOLAR

Norbo'tayeva Marjona Sherali qizi

Samarqand davlat chet tillari instituti 2-kurs talabasi

usarovabahora455@gmail.com

Ilmiy rahbar: Esanov Sirojiddin

Annotasiya: Ingliz tilida yozish, til bilan muloqot qila olishning eng muhim qismidir. Biroq, ko'plab o'quvchilar va hatto tajribali yozuvchilar ham yozish jarayonida xatolarni qilishadi. Yozishda xatolar faqat grammatik yo'l bilan bog'liq emas, balki so'z tanlash, jumla tuzilishi va mantiqiy bog'lanishlarga ham ta'sir qiladi. Ushbu maqolada ingliz tilida yozishda tez-tez uchraydigan xatolarni va bularni qanday tuzatishga bo'lgan tavsiyalar haqida ma'lumot beriladi.

Kalit so'zlar: grammatika, zamonlar, mukammal fe'llar, mantiqiy bog'lanishlar, inkor bog'lovchilar, sinonim va antonimlar, ortirma darajada, grammatik tafsilotlar.

— **Grammatik xatolar**

Grammatik xatolar — bu ingliz tilida yozishdagi eng keng tarqalgan muammolardan biridir. Ular turli shakllarda namoyon bo'lishi mumkin:

1. Fe'l va zamonlar: Yozuvchilarning ko'pchiligi fe'lning vaqtini to'g'ri tanlamaslik yoki fe'l shaklida xatolar qilishi mumkin. Masalan, "He go to school every day" (U har kuni maktabga boradi) o'rniga "He goes to school every day" deb yozilishi kerak.

2. Kelasi zamon shakllari: Kelasi zamonda ko'plab yozuvchilar "will" yordamchi fe'lining ishlatilishini unutishadi. Masalan, "I go to the party tomorrow" degan o'rniga "I will go to the party tomorrow" deb yozishlari kerak.

3. Mukammal fe'llar: Yozuvchilar ko'pincha "have" va "has" yordamchi fe'llarini farqlashda xato qiladilar. Masalan, "She have finished her homework" o'rniga "She has finished her homework" deb yozilishi lozim.

— **Tafsilotlarni o'z ichiga olmaydigan jumlar**

Tafsilotlar yozuvning eng muhim qismi hisoblanadi. Yozuvda kam tafsilot berish xato hisoblanadi, chunki bu o'quvchilarga ma'lumotni to'liq anglashga imkon bermaydi. Misol uchun, "I like apples." jumlasini yozish o'rniga "I like green apples because they are sour and fresh" deb yozish ma'qul.

— **Mantiqiy bog'lanishlar**

Yozuvda mantiqiy bog'lanishlar muhim rol o'ynaydi. Mantiqiy bog'lanishlar o'rtasidagi aloqani to'g'ri ifoda etish, o'quvchi uchun yozuvni yanada tushunarli qiladi. Ko'plab yozuvchilar bog'lovchilardan to'g'ri foydalanmasliklari natijasida mantiqiy bog'lanishlar yo'qoladi:

Date: 17th February-2025

1. Inkor bog'lovchilar: "I wanted to go for a walk, however, it started raining." bu jumlada "however" o'rniga "but" ishlatilishi lozim. To'g'ri variant: "I wanted to go for a walk, but it started raining."

2. Muqobil bog'lovchilar: "You can either come with us or stay home." jumlasida "or" o'rniga "and" ishlatilishi mumkin, lekin bu mantiqan to'g'ri emas.

— **So'z tanlashdagi xatolar**

1. Sinonimlar va antonimlar: Yozuvchilar ba'zan sinonim yoki antonimni noto'g'ri ishlatadilar. Misol uchun, "The weather was terrible, so I decided to cancel the party." o'rniga "The weather was fantastic, so I decided to cancel the party." deyilsa, bu ularning fikrlarini mutlaq o'zgartiradi.

2. To'g'ri so'zlar: "affect" va "effect", "accept" va "except" kabi so'zlar ko'plab yozuvchilar uchun chalkashlik tug'diradi. Bu so'zlarni to'g'ri ishlatish uchun ularning ma'nolarini yaxshiroq tushunish kerak.

— **Orttirma darajadagi ifodalash**

Yozuv jarayonida yuqori darajadagi ifodalardan foydalanish, o'quvchilar uchun juda foydali bo'lishi mumkin. Biroq, ko'plab yozuvchilar oddiy va juda oddiy ifodalarga qiziquvchanlik ko'rsatadilar. Misol sifatida: "The weather is nice." o'rniga "The sun was shining brightly, and a gentle breeze was blowing" deb yozish qulayroq bo'ladi.

— **Ushbu xatolarni tuzatish**

Yozma ishlarni tayyorlashda va nazorat qilishda quyidagi tavsiyalarni yodda tutish muhimdir:

- O'zingizning yozganingizni tahrir qiling: Yozuvni tugatgandan so'ng, avvalgi bo'shliqlarni ko'rib chiqish, xatolarni aniqlash va ularni to'g'irlash uchun vaqt ajrating.

- Grammatik qoidalarni va zamonlarni qayta ko'rib chiqing: Har doim grammatik qoidalarni qayta o'rganib chiqing va yangi zamonlar yoki fe'llar bilan tanishib boring.

- O'qish va amaliyot: Ingliz tilida ko'proq o'qish, yozganlaringizni tahlil qilish orqali o'z saviyangizni oshiring.

- Onlayn vositalardan foydalaning: Grammarly, Hemingway va boshqa onlayn grammatik tekshirish vositalari yozganlaringizni nazorat qilishda yordam berishi mumkin.

Xulosa o'rnida shuni aytish lozimki, Ingliz tilida yozish jarayonida xatolarni to'g'irlash muhim ahamiyatga ega. Grammatik xatolar, so'z tanlashdagi xatolar va mantiqiy bog'lanishlarning yetishmasligi orqali ko'plab yozuvchilar o'z yozuvini butunlay qo'llab-quvvatlashdan mahrum bo'ladilar. Yozma ishlarni tayyorlash va nazorat qilishda diqqatli bo'lish, taqdim etilayotgan ma'lumotlarning to'g'riligi va tushunarli bo'lishi uchun zarur. Yozma ishlarni takomillashtirish uchun doimiy ravishda o'qish va amaliyot qilish kerak.

Yozuvlar yana vosita sifatida ish faoliyatida katta ahamiyatga ega bo'ladi va ingliz tilini o'rganish jarayonida loyiha, taqdimot va boshqa ishlar uchun muhim hisoblanadi. Shu sababli, yozishda hali ham xatolarimiz borligini bilishimiz zarur, lekin har bir xatodan saboq olganimizda, biz yanada kuchli yozuvchi bo'lamiz desak mubolag'a bo'lmaydi.

Date: 17th February-2025

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Azar, B. (2007). Understanding and Using English Grammar. Pearson Education.
2. Murphy, R. (2010). English Grammar in Use. Cambridge University Press.
3. Strunk, W., & White, E. B. (2000). The Elements of Style. Allyn & Bacon.
4. Swan, M. (2005). Practical English Usage. Oxford University Press.
5. Hacker, D. (2014). A Writer's Reference. Bedford/St. Martin's.
6. McWhorter, J. (2016). The Writer's Essentials: A Guide to Writing and Grammar. Pearson.
7. Burchfield, R. (1996). The New Fowler's Modern English Usage. Oxford University Press.

